

Elden är lös

Lärarmaterial

VAD HANDLAR BOKEN OM?

Kalle och Anton hittar en massa hemlighetsstämplade journaler efter det att en polis som heter Malm har dött i en brand. Kalles pappa är polis och han har sagt att det nog var mordbrand. Journalerna handlar om en pyroman som har härjat i området men polisen har fortfarande inte fått fast pyromanen. Anton och Kalle läser journalerna och bestämmer sig för att försöka lösa fallet. De börjar knacka dörr och ställa frågor hos några poliser. För sent inser de att en av poliserna inte gillar att de har ställt frågor till honom.

LGR 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att förstå och tolka texter från olika medier samt för att urskilja texters budskap, både de uttalade och sådant som står mellan raderna. (SV åk 4–6)
- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel tankekartor och stödord. (SV åk 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läs och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.
- Anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang.

LGRS 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att avkoda och förstå texter. (SV åk 4–6)
- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel tankekartor. (SV åk 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Tala och samtala i olika sammanhang.
- Läs, förstå och reflektera över olika texter.
- Skriva texter för olika syften och mottagare.

BOKENS FRAMSIDA

Presentera bilden på bokens framsida för eleverna. Avslöja inte bokens titel. Du kan ha bilden projicerad redan vid lektionens start så att eleverna ser den när de kommer in.

Låt eleverna fundera på vad de tycker är en bra titel på boken som ni ska läsa. Eleverna skriver därefter en replik eller en tanke som personen på bilden säger/har. De kan skriva sina titlar och repliker/tankar på miniwhiteboardtavlor. Sedan sitter de i grupper och diskuterar sina svar. Be slutligen grupperna välja ut en eller två titlar samt någon replik eller tanke som ni diskuterar i helklass.

ELEVERNA SKRIVER EGNA FRÅGOR

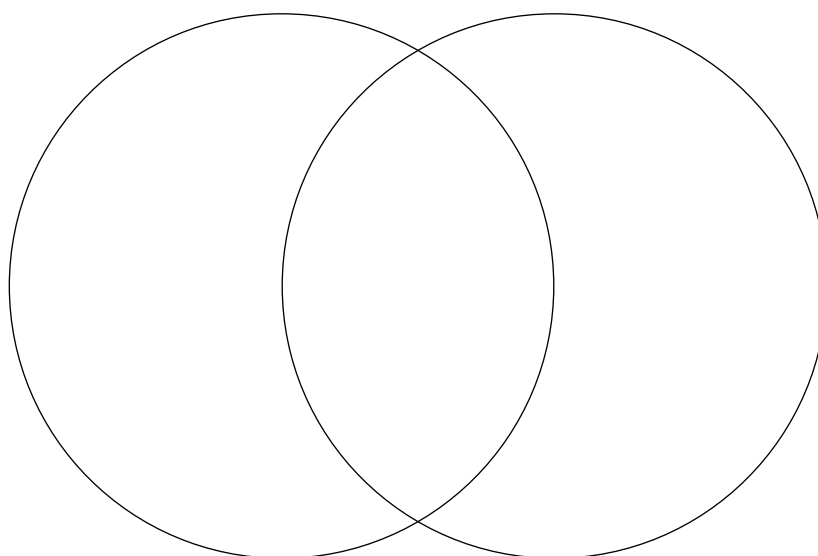
Gå igenom med eleverna hur man kan ställa frågor på raden, mellan raderna och bortom raderna. Modellera ett par frågor och låt sedan eleverna parvis skriva frågor till samtliga nivåer. De kan skriva in sina frågor på en *padlet* som du skapar på padlet.com. Det är en digital anslagstavla där man kan sätta upp "lappar" med sina frågor. Eleverna kan på så sätt läsa varandras frågor samtidigt. För att arbetet med att skriva frågor ska bli meningsfullt får eleverna svara på varandras frågor. De upptäcker då att en del frågor är svåra att svara på. Detta ger mycket bra diskussioner kring hur en fråga ska ställas som andra ska kunna svara på.

VENN-DIAGRAM

Gör ett Venn-diagram tillsammans med eleverna. Jämför boken med verkligheten. Hade det som hände i boken kunnat hända i verkligheten? Vad i boken hade kunnat hända i verkligheten och vad hade inte kunnat hända?

I verkligheten

I boken

SAMMANFATTNING MED POST-IT-LAPPAR

Eleverna ska sammanfatta en händelse ur boken som de tycker är viktig. De ska skriva sina sammanfattningar på var sin post-it-lapp.

Sedan ska eleverna sitta i grupper och jämföra händelserna i gruppen. De ska sortera in händelserna i kronologisk ordning: början, mitten och slut.

Nu ska grupperna diskutera och tillsammans välja en händelse under varje rubrik.

En i gruppen ska presentera gruppens sammanfattning.

FACIT LÄSFÖRSTÅELSE

Sekretess

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

1. Vad hade Malm för yrke?
Malm var kriminalpolis.
2. Vad av det Anton hittar i containern kan vara en ledtråd till varför Malm blev mördad?
Anton hittar en plåtlåda med hemlighetsstämplade journaler som kan vara en ledtråd till varför Malm blev mördad.
3. Vad är Journal 46 och Journal 89?
Journal 46 och Journal 89 är polisutredningar.
4. Vem ska Anton visa journalerna för?
Anton ska visa journalerna för Kalle.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

5. Vad menas med ordet sekretess?
Sekretess betyder att något är hemligt.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

6. Vad tror du att det kommer att stå i journalerna som Anton hittade?
Eget svar.

Kapitel 1

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

7. Vem upptäckte elden hos Peterson?
Kalles pappa upptäckte elden hos Peterson.
8. Varför sover Kalle över hos Anton?
Kalle sover över hos Anton för att Anton är ensam hemma.
9. Vad gör killarna i Antons rum?
Killarna tittar i Malms låda och bestämmer sig för att läsa Journal 99.

Frågor mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

10. Vad menar Kalle när han tänker att det kunde ha gått riktigt illa?
Kalle menar att både Peterson och Kalles familj hade kunnat dö om inte Kalles pappa hade märkt att det brann.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

11. Anton avskyr kålsoppa. Har du någon maträtt som du avskyr och i så fall vilken?
Eget svar.

Kapitel 2

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

12. Vad gör en brandtekniker enligt Kalle?
En brandtekniker undersöker platsen där det har brunnit för att ta reda på hur elden har börjat.
13. Vart ska Kalle och Anton cykla?
Kalle och Anton ska cykla hem till Henrik Holm.

Frågor mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

14. Vad är en pyroman?
Ett annat ord för pyroman är mordbrännare. Det är en person som gillar att tända eld på saker.
15. Vad är gemensamt för husen som brann ner?
Det gemensamma är att alla husen låg på Ekvägen.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

16. Varför tror du att Anton säger "trevlig snubbe" när Kalle läser om Nicke Bengtsson?
Eget svar.

Kapitel 3

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

17. Varför säger Henrik "vi ska inte ha något" när han ser Anton och Kalle?
Han säger så för att han tror att de säljer något.
18. Vad bjuder Henrik killarna på?
Henrik bjuder dem på läsk.
19. Varför tror polisen att pyromanen valde just Ekvägen när han tände eld på husen där?
Polisen tror att det var för att det finns en skog bakom Ekvägen och pyromanen kunde stå gömd där och titta på lågorna.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

20. Henrik verkar rik. Vad är det i kapitlet som gör att man kan tro det?
Henrik har en dyr Audi, en fin ismaskin och en stor och dyr kaffemaskin.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

21. Det står *Grannsamverkan* på Henriks dörr. Vad tror du det betyder?
Eget svar.

Kapitel 4

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

22. Varför grep Henrik inte Nicke om han visste att det var han som satte eld på husen?
Henrik sa att det inte fanns några bevis och därför kunde man inte gripa honom.
23. Vem vill Anton träffa?
Anton vill träffa Nicke.
24. Varför sitter Nicke i fängelse?
Nicke sitter i fängelse för att han har stulit en dator.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

25. Hur kan man veta att Nicke inte är den som har tänt eld på Petersons hus?
Nicke satt i fängelse när Petersons hus brann.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

26. Tycker du att Henrik Holm har en bra anledning till att misstänka att Nicke är pyromanen?
Varför? Varför inte?
Eget svar.

Kapitel 5

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

27. Hur kan killarna veta att Nicke inte satte eld på Henriks hus?
På Nickes Facebooksida ser de att han var på en fotbollsmatch 30 mil från Henriks hus när det började brinna.
28. Vem hoppas killarna ska hjälpa dem med mer information om branden?
De hoppas att Per, som är brandtekniker, ska kunna ge dem mer information.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

29. Varför vill Anton spela Fifa istället för att läsa Journal 99?
Anton vill spela Fifa istället för han tycker att fallet är hopplöst och att de inte kommer att lösa det.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

30. Kalle undrar om det finns några vittnen. Vad menas med ordet *vittne*?
Eget svar.

Kapitel 6

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

31. Hur många sorters pyromaner finns det enligt Per?
Det finns tre sorters pyromaner enligt Per.
32. Vilken sorts pyroman tände på husen på Ekvägen?
Det var den tredje sortens pyroman som tände eld på husen på Ekvägen.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

33. Vad i texten kan göra att man misstänker att Per inte är så ung?
Det står i texten att han hade grått skägg. De flesta yngre har inte grått skägg så därför kan man misstänka att Per är äldre.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

34. Varför tror du att Per först kniper igen läpparna när Anton undrar om Per misstänker någon speciell som satte eld på husen på Ekvägen?
Eget svar.

Kapitel 7

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

35. Varför vill Anton prata med Nicke?
Anton vill prata med Nicke för att han kanske känner någon pyroman.
36. Varför tror killarna att pyromanen satte eld på Malms hus?
De tror att pyromanen satte eld på Malms hus för att hen var rädd att Malm skulle avslöja hen.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

37. Vad är det som säger att Malm blev mördad?
Malm dog i branden och om pyromanen tände eld på Malms hus är det mordbrand.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

38. Vad skulle du ha gjort nu om du hade varit Anton och Kalle?
Eget svar.

Kapitel 8

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

39. Hur vet Kalle att Henrik är rik?
Kalle ser det på påsen som Henrik har i handen. Den kommer från en skoaffär som är väldigt dyr.

40. Vad ska killarna göra när de har ätit pizza?
När de har ätit pizza ska de hitta pyromanen.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

41. Vad var det som Anton sa som verkade göra Henrik arg?
Henrik blev nog arg för att Anton sa att de vet allt och att de var nära en lösning. Han sa också att de hade bevis för att det inte var Nicke som var pyromanen.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

42. Varför tror du att Henrik håller så hårt i kassen så att hans knogar är vita?
Eget svar.

Kapitel 9

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

43. Vilket var det sista huset som pyromanen satte eld på?
Det sista huset som pyromanen satte eld på var Malms hus.
44. Varför öppnar Kalle fönstret?
Kalle öppnar fönstret för att Anton fiser.
45. Vad är det som gör att Kalle tittar ut genom fönstret?
Det är ett ljud som gör att Kalle tittar ut genom fönstret?

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

46. Ungefär hur mycket är klockan när Kalle vaknar. Hur kan du veta det?
Klockan kanske är tolv eller ett när Kalle vaknar. Det är mörkt och månen lyser.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

47. Vem tror du att pyromanen är?
Eget svar.

Kapitel 10

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

48. Varför är det bara Anton som går ut?
Kalle stannar inne för att ringa 112.
49. Hur ska de släcka branden?
De ska spruta vatten med vattenslangen.
50. Var har Henrik en pistol?
Henrik har en pistol i handen som han har tagit upp ur sin ficka.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

51. Vem är förmodligen pyromanen?
Henrik är förmodligen pyromanen.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

52. Vad tror du att Henrik ska göra med pistolen?
Eget svar.

Kapitel 11

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

53. Varför tappar Henrik pistolen?
Henrik tappar pistolen därför att Kalle sprutar vatten på honom.
54. Vem släckte elden?
Kalle släckte elden med vattenstrålen från slangen.
55. Vad säger Henrik att han ska göra för att ingen ska se att Anton och Henrik är skjutna?
Henrik säger att han ska lägga dem i huset och tända på ordentligt och då kommer ingen att se att de är skjutna.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

56. Varför darrar Henrik av köld?
Henrik darrar av köld för att vattnet från vattenslangen är kallt.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

57. Vad tror du Henrik ska säga när han börjar meningen så här: Vad f...?
Eget svar.

Kapitel 12

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

58. Vad ska en polis göra enligt Kalles pappa?
En polis ska skydda folk enligt Kalles pappa.
59. Varför tände Henrik eld på många hus och inte bara sitt eget?
Henrik tände eld på många hus för att polisen skulle tro att det var en pyroman som var i farten. Annars hade han kanske inte fått pengar från försäkringsbolaget.
60. Varför kommer Henrik inte att straffas för mordet på Malm?
Henrik kommer inte att straffas för det går inte att bevisa att branden i Malms hus var anlagd.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

61. Varför vill Kalle och Anton förmodligen inte grilla?

Kalle och Anton vill förmodligen inte grilla för att de har sett och hört nog om eld på ett tag.

Frågor bortom raderna (Fundera och ge egna svar.)

62. Vad tror du att Henrik kommer att få för straff?

Eget svar.

63. Vad gillade du med boken?

Eget svar.

64. Tror du att det som hände i boken skulle kunna hända på riktigt? Motivera ditt svar.

Eget svar.

Analyserande frågor

65. Vem är det som berättar historien?

Eget svar.

66. Var utspelar sig berättelsen?

Eget svar.

67. Under hur lång tid tror du att berättelsen utspelar sig?

Eget svar.

68. Varför tror du författaren har valt titeln *Elden är lös*?

Eget svar.